

VIEŅYBĒ

LITHUANIAN DAILY

Ar žinote, kodėl komunistai dabar garbina demokratiją? Taip jiems įsakyta iš Maskvos. Jeigu jiems įsakyta, tai demokratiją spiaudyti, tai jie dar...

LII. METAL 156 (448) N.

Telephone: EVERgreen 7-7840

BROOKLYN, NEW YORK, PENKTADIENIS, 1938 M., LIEPOS-JULY 8 D.

KAINA 3 CENTAI

D A B A R

Jokio progreso
Hitlerio šnipas?
Draugo dėmesiai
Rusijos rolė

JUOŽAS TYSLIAVA

Naujas Tėvynės redaktorius Kl. Jurgelionis klausia, "kuo pasižymėjo 40-tas SLA seimas". Čia pat jis atsako: "Ir šiame, kaip ir peritame seime nebuvo daug kuo pasidžiaugti. Iš pateiktųjų vadovybės raportų nebuvo matyti nei didelio, nei mažo progreso. Anaipol, teko išgirsti apie įvairias nugalėtas ir dar nugalėtas sunkenybes, apie vargus su apleistų namų taisymu, apie mūsų perdidelį skubimą skirtis su šiuo pasauliu ir apie narių mažėjimą pašalpos ligų skyriuje".

Jurgelionis drąsiai taria savo nuomonę, visai nesivarždamas kritikuojai tai, kas jo, kaip organo redaktoriaus, nuomone, reikėtų kritikuoti. Be savo kritikos pastabų, Jurgelionis, tiesa, pareiškia, kad "tik Susivienijime būsimie stiprūs, naudingi sau, savo šeimynai, savo tautai ir žmonijai".

Jeigu Vitaitis būtų pasakęs, kad šiame seime "nebuvo nei didelio, nei mažo progreso", tai, be abejonės, kairiųjų spauda būtų sukėlus didelį triukšmą.

Apie komunistų internacionalo sekretoriaus Dimitrovo suėmimą vis nesiliauja rašiusi pasaulio spauda.

Tuo tarpu dar nežinome, ar Dimitrovas tikrai suimtas. Bet žinant Sovietų Sąjungos valdymo sistemą, nereikėtų abejoti. Kai pirmąsį išgirdome apie Kamienevo, Radeko ir Tuchačevskio suėmimą, taip pat abejojome. Dėl to kai dabar kalbama apie Dimitrovo suėmimą, mes tuojau pamano, kad "be ugnies nėra dūmų".

Jau mes kartą rašėme, kad prieš keletą metų Dimitrova Hitlerio valdžia kažin kodėl labai lengvai paleido. Jis tada, tiesiog iš teismo, buvo išgabentas lėktuvu į Maskvą. Ir, štai, čia staiga jis iškilo, kaip "ant mielių".

Ar mes nusistebėjome, jeigu dabar Dimitrovas bus paskelbtas Hitlerio šnipas?

Vienas laikraštis rašo, kad lietuviškoje šv. Jurgio parapijoje, Chicagoje, lenkų vienuoliai renka auksą savo namams statyti. Tas laikraštis klausia:

"Kokią teisę turi šv. Jurgio parapijos klebonas M. L. Krušas leisti lenkam vienuoliams rinkti pinigus iš lietuvių katalikų žmonių? Toks pasielgimas, kokį leido padaryti prelatas M. L. Krušas, tai yra negirdėtas pasityčiojimas... O reikia pasakyti, kad prelatas M. L. Krušas yra apdovanotas Lietuvos prezidento A. Smetonos medaliu... Na, ar tai taip jis paliko Lietuvai, ir ar taip pridera geram Gedimino kavalieriui elgtis?"

Ar tiesa, ką tas laikraštis rašo, tuo tarpu mes negalime patikrinti. Į tai geriausiai galėtų atsakyti Chicago lietuvių katalikų dienraštis Draugas. Jis, vietoj rašęs apie "laisvamanius", verčiau atsakyti mums į šį klausimą:

— Ar pralotas Krušas tikrai yra lenkomanas?

Kinijos vyriausias karo vadas generolas Čan Kai Sekas kreipėsi į japonų tautą, klausdamas, ar ji žino, kad šis karas Mikados imperijai jau kaštavęs dusyk tiek, kiek anas karas su rusais.

Tiesa, kad šis karas japonams kaštuoja pasakiškas pinigų sumas. O to karo galo dar nė nematyti.

KAUNAS RUOŠIASI IR PUOŠIASI TAUTINEI LIETUVOS OLIMPIJADAI

Vienas kaunietis rengia valgyklą, kurioje bus galima gauti amerikoniškų valgių

KAUNAS, liepos 7 d. — Pirmoji Lietuvos Tautinė Olimpijada, kuri įvyks liepos 17—31 dienomis, žada sutraukti į Kauną keliasdešimt tūkstančių svečių iš Lietuvos ir užsienio. Nedidžiausiam Kauno miestui tai bus didelis svečių skaičius.

Todėl iš anksto ruošiasi olimpijadai ne tik sportininkai, bet ir namų savininkai, prekybininkai, pramonininkai ir kiti. Nauji namai paskubomis baigiami statyti, senesni namai ir butai remontuojami. Pramonės įmonės ruošia reklamines parodėles, prekybininkai stengiasi apsirūpinti prekėmis ir geriausiai aptarnauti pirkėjus. Vienas prekybininkas baigia statyti modernų viešbutį, kitas restoranininkas ruošiasi įtaisyti amerikonišką valgyklą, kurioje bus patiekiami tokie

pat valgiai, kaip Amerikoje. Olimpijadą komiteto kviečiami, daugelis Kauno gyventojų apsiėmė Olimpijadą metu savo butus ar kambarius perleisti iš svetur atvykusiems svečiams, nes viešbučiuose kambarių neužteks.

Visų šakų sportininkai uoliausiai ruošiasi olimpijadai, nes kiekvienas nori pasižymėti, užimti garbingesnę vietą.

Amerikiečiai lietuviai, kurie iki šiol yra jau atvykę aplankyti savo Tėvynę, šiuo tarpu yra išsisklaidę po visą kraštą pas gimines, pažįstamus; svečiuojasi ar šiaip susipažįsta su Lietuvos įdomybėmis.

Olimpijadą metu visi amerikiečiai lietuviai suvažiuos į Kauną ir Klaipėdą, kur stebės olimpijadą sportines varžybas bei iškilmes.

RUSAI REIKALAUJA IŠ JAPONŲ SUGRIAUTI ĮTVIRTINIMUS

Japonai sustiprino savo propagandą prieš Rusiją, kuri svajoja apie pasaulinę revoliuciją

MASKVA, liepos 5 d. — Sovietų Sąjungos vyriausybė reikalauja, kad japonai sugriautų savo įtvirtinimus ties Laperuzo sąsiauriu tarp Sachalino ir šiaurinės japonų sąjungos Čokaidės. Sako, tas nesutinka su 1905 m. Portsmoutho sutartimi.

Kalbama, kad tas protestas laikomas paslaptyste. Sovietai į pasiūtę laivą, kuris gegužės 31 d. užėjo ant sėklumos tame sąsiauryje, veždamas mėsos ir žuvų iš Ochotsko jūros į Vladivostoką.

Maskva pastebėjo japonams, kad jie neturi teisės ten daryti jokių įtvirtinimų.

Santykiai tarp Rusijos ir Japonijos įtempti. Japonai sustiprino propagandą prieš Rusiją. Japonų spauda nurodo, kad Stalinas vis dar svajoja apie pasaulinę revoliuciją. Sako, rūkinti ten ir po turstyti pasaulinę revoliuciją.

LAI DOTUVĖS VIETOJE PRIMICIJŲ

Vietoj primicijų palaidotas kunigas toje pačioje bažnyčioje, užsimušęs motocikliu sudužus

BETYGALA. — Betygala išgyveno tikrai įspūdingą įvykį. Senu papratimu, jauni kunigai, baigę mokslus ir gavę įšventinimą, pirmąsias iškilmingas mišias laiko savo gimtojoje parapijoje.

Šiomet baigė Kauno kunigų seminariją ir buvo įšventintas kunigu betygalieškis Juozas Zemaitis. Jaunas kunigėlis jau tarsi laimingas, užbaigęs ilgą ir vargingą mokslą ir studijas, ir naują gyvenimą ir darbą. Jo namiškiai, giminės ir visi betygalieškiai ruošėsi didelėms iškilmėms — kun. J. Zemaičio primicijai.

Sakoma, kad dabar Kinija yra niekas kitas, kaip tik Sovietų Sąjungos politikos žaismas. Maskva, padėdama kinams, stengiasi šį karą, kaip galima, ilgiau nutęsti, kad tokiu būdu japonai visai subankrutintų. Kada japonai bus tikrai bėdoje, tai raudonoji armija, kuri dabar pasirodusi laukia Tolimuose Rytuose, pulsianti Mandžuriją.

Mat, sakoma, kur du pešai, tai trečiasis laimi. Ir Sovietų Sąjunga, jeigu tik ji nepradės griūti iš vidaus, šiame japonų kinų kare galėtų suvaidinti lemiamą rolę.

Jaunas kunigėlis jau buvo nuvykęs į tėviškę, bet reikais dar važiuo motociklu į Kauną. Čia, ant motociklo užsidėjęs savo draugą kun. V. Dabažinską, vežinėjosi Zaliajam Kalne. Vairavo motociklą kun. Zemaitis.

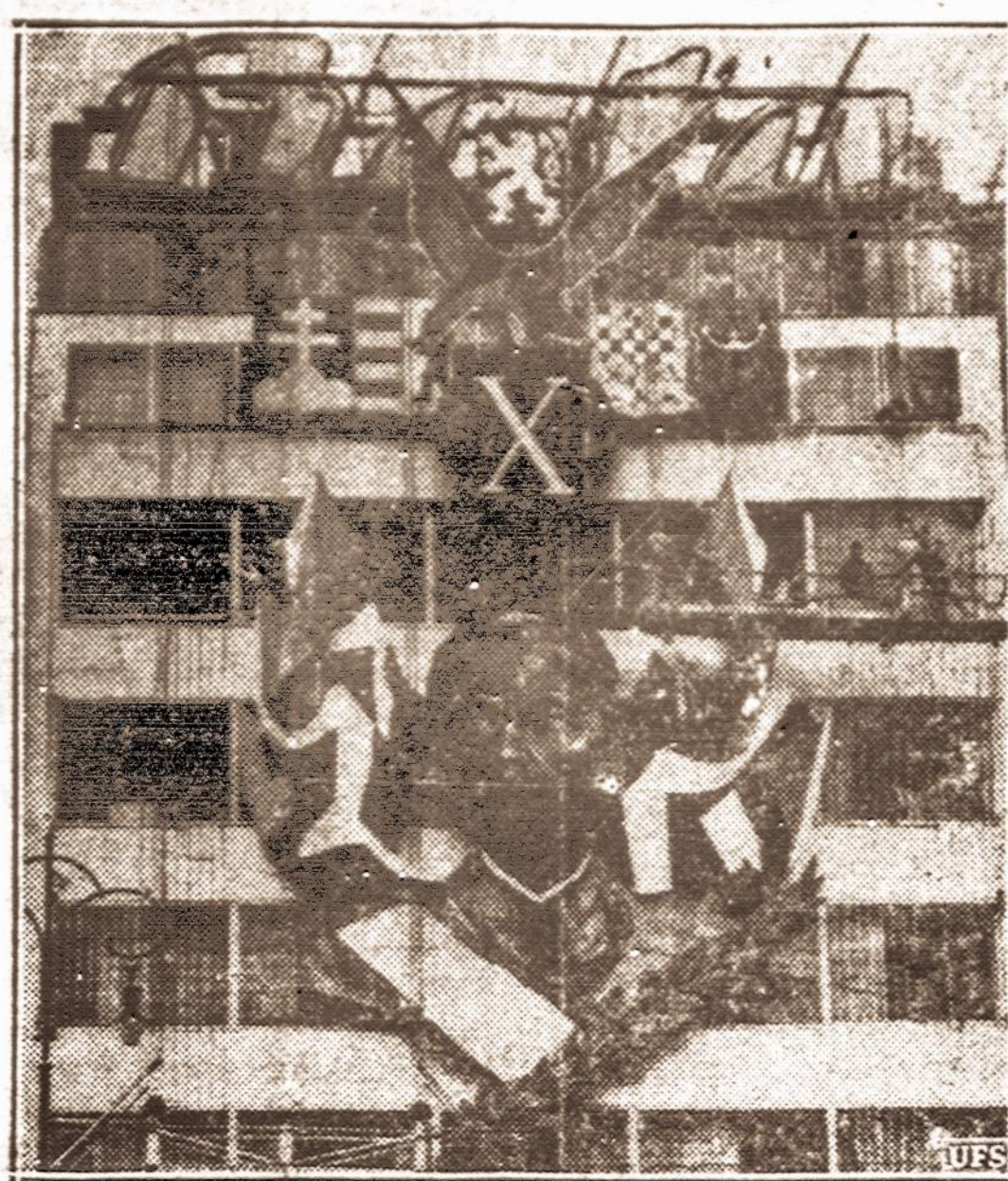
Išukdamas į Ukmergės plentą, motociklas su abiem kunigais atsitrėnkė į pravažiuojantį sunkvežimį. Smūgis buvo toks staigus ir smarkus, kad motociklas visai sudužo, o juo važiuojantį kunigą baisiai susižalojo. Nuvežtas į ligoninę kun. J. Zemaitis tuojau mirė. Kun. Dabažinskas sužeistas, tačiau jo gyvybei pavojaus nėra: jis išgys.

Ivyki tirią policija ir nori nustatyti katastrofos aplinkybes.

Kaip ten bebūtų, bet Betygala, pasirodusi kun. J. Zemaičio iškilmingai primicijai, vietoj džiaugsmingų iškilmių, turėjo jo liūdnas laidotuves.

Seiriuose įvyko įspūdinga dzūkų senovės diena ir senienų paroda.

— Lenkų radiofonas pasiūlė Lietuvos radiofonui kartkartėmis pertransliuoti vieni kitų koncertus.

Sakalų iškilmėse. — Čekų sakalų saskrydyje Prahėje dalyvavo apie 60,000 atstovų. Saskrydžio obalsis buvo: "Respublika yra ir pasiliks mūsų; nepasiduosime!" Tarp vėliavų matome sakalų organizacijos įkūrėjo daktaro Tyršos atvaizdą. Ši milžiniška organizacija įsteigta 1862 metais.

FRANKISTŲ KARIUOMENĖ IŽENGĖ JAU Į VALENCIJOS PROVINCIJĄ

Ji tebeina į priekį ir užėmė Nuleso miestą, pietus nuo Burrianos, pajūryje

HENDAYE, liepos 7 d. — Frankistų kariuomenė pradėjo pulti vyriausybininkus abiejose sparnuose 50 mylių ilgio fronte tarp Teruelio ir Viduržemio jūros. Vakarų frontu frankistai nuėjo į priekį apie 5 mylias. Vyriausybininkai skelbia, kad jie atmušė tą pietus nuo Burrianos.

Generolo Franko kariuomenė nuėjo dvi mylias į priekį ties Ademuzu ir pirmą kartą jau įžengė į Valencijos provinciją.

Vyriausybininkai skelbia, kad smarkios kautynės eina į pietu vakarus nuo Teruelio. Frankistų generolo Arandos kariuomenė užėmė Nulesą, pietus nuo Burrianos.

KAUNŲ REIKIA 10,000 TELEFONŲ

KAUNAS. — Ministrų Taryba patvirtino pašto valdybos viena anglų imone sudaryta sutartį, pagal kurią anglai patiekis įrengimus Kauno telefonų tinklui praplėsti iki 10,000 abonentų.

Iki šiol telefono stoties tinklas turėjo iki 7,500 abonentų.

LIETUVOS VYSKUPŲ PASTANGOS

KAUNAS. — Į Romą yra išvykę Lietuvos vyskupai ir arkivyskupas Skvireckas.

Tarp kita ko jie tariasi ir apie Lietuvos bažnyčios santykius su vyriausybe.

Kalbama, kad dabar lenkai remia arkivyskupo Skvirecko kandidatūrą į kardinolus.

Malonų pagauti tokią žuvį! — J. Gaines'as iš Evanston, Ill. pagavo Floridoje 125 svarų ir šešių pedų ilgio žuvį (tarponą). Kita žuvis sveria 55 svarus.

ITALAI MANO, KAD FRANKISTAI JAU PATYS VIENI GALI KARĄ LAIMĖTI

Taip mano italų karo misija; vyriausybininkų aviacija yra gerokai nukentėjusi

ROMA, liepos 7 d. — Speciali italų karo misija grįžo iš Ispanijos. Jai vadovauja generolas Luigi Frusci, kuris labai pasižymėjo per karą Etiopijoje.

Ištyrusi reikalus Ispanijoje, ši komisija patiekė Mussoliniui pranešimą, kur nurodoma, kad generolo Franko kariuomenė dabar jau galės pati viena karą laimėti, atšaukus visus svetimšalius savanorius.

Norėdamas tiksliai iširti, ar frankistai yra pakankamai stiprūs ir ar galės be svetimų pagalbos laimėti, Mussolini pasiuntė tą misiją į Ispaniją išieškinti frankistų kariuomenės būklę, ginklavimą ir kitus karinius reikalus.

Manoma, kad ši misija buvo pasiūsta į Ispaniją, gavus Londone nesikišimo komiteto pritarimą, priėmus Anglijos ministro pirmininko planą apie svetimšalių savanorių atšaukimą.

Italų laikraštis MESSAGE-RO praneša, kad ispanų vyriausybininkų aviacija yra gerokai nukentėjusi po to, kai italų eskadrlos birželio 17 dieną bombardavo Kartageną. Apie tą bombardavimą vyriausybininkai neleidžia skelbti žinių. Už žinių sklaidimą vyriausybininkai grasina sušaudyti.

Taip pat praneša, kad lėktuvų bombomis trys vyriausybininkų karo laivai gerokai apgadinti.

VĒLIAUSIOS PASAULINĖS ŽINIOS

KAUNAS, liepos 6 d. Septyni klaipėdiečiai išsiusti į darbo stovyklą ir du nuteisti kalėti už riaušių kėlimą Klaipėdos prieklaukoje birželio 21 d., atplaukus vokiečių laivui.

Šešis kitus riaušinininkus teis karo teismas.

BURGOSAS. Pranešama, kad generolas Franckas yra pasiryžęs priimti nesikišimo komiteto patvirtintą anglų ministro pirmininko Chamberlain'o planą apie svetimšalių savanorių atšaukimą iš Ispanijos.

NEW YORKAS. Šioje valstybėje per paskutinius mėnesius automobilių nelaimėse žuvo 872 žmonės, o pernai per tą laikotarpį žuvo 1,062.

BUDAPEŠTAS. Vengrijos nacių vadas Ferencas Salasi's nuteistas trejis metus kalėti už perversmo rengimą.

Valstybės gynėjas pareiškė, kad nesupranta Salasio veiklos tikslo. Salasis atakė, kad Dievas taip pat kūrė pasaulį iš chaoso ir jo (Salasio) pašaukimas yra atstatyti tvarką Vengrijoje.

PRAHA. Šešias dienas trukęs sakalų saskrydis pasibaigė iškilmingomis eitynėmis, kuriose dalyvavo apie 200,000 asmenų. Paradą priėmė Cekoslovakijos prezidentas ir vyriausybė.

Pirmą kartą Prahos miesto gatvėse plevėsavo svastikos vėliavos, kurias atsiėmė sportininkai iš Vokietijos. Vyriausybė ragino reikšti pagarbą visų tautų vėliavoms, kurios plevėsavo iškilmėse. Jokių nesuspriamtųjų neįvyko.

Amerikos čekų sakalų vadai buvo pagerbti triukšmingomis ovacijomis.

PARYŽIUS. 1,750,000 duokaukių bus nemokamai išdalinta Paryžiaus miesto gyventojams. Vyriausybė atlygins už tas duokaukas.

JERUZALĖ. Liepos 6 dieną bombai sproguos prie geležinkelio stoties žmonių sąjūdyje, žuvo 18 arabų ir 5 žydai. 79 žmonės sužeisti.

TOKIO. Potvynis apsmė ke'is šimtus ketvirtųjų mylių rytinėje Japonijoje ties Kobo's miestu. Daugiau kaip tūkstančiai žmonių nukendo.

Labai nukentėjo stambiausias japonų karo pramonės centras. Nuostolių padaryta apie 30 milijonų dolerių.

SANČAJUS. Japonų kariuomenė slenka į priekį ir stumia atgal kinų kariuomenę, kuri gina Yangtze's upę, mėgdama pastoti japonams kelią į laikinąją Kinijos sostinę Hankovą.

NEW YORKAS, liepos 3 d. Vokiečių laikraštis "New Yorker Staats-Herold" praneša, kad dėl nacionalistų demonstracijos nukentėjo mirė du lietuviai. Anglijos pasiuntinio pavaduotojas Kaune Preston'as lankėsi Klaipėdoje susipažinti vietoje su įvykiais.

NORI PUSE CENTO PA-SURASYTOS LIETUVISKOS BRANGINTI KELIONĖ GELEŽINKELIAIS

WASHINGTON, D. C., liepos 7 d. — Tarpvalstybinė pramonės komisija leido rytinių valstybių geležinkeliams paltelti tikietų kainą puse cento, tai yra, vietoj dviejų centų nustatyti pusterčio cento mokestį už važiavimą vienos mylios geležinkeliu.

Toks pakeltas mokestis bus naudojamas pusantrų metų, kaipo bandymas pagerinti geležinkelių būklę.

Tuo būdu rytinės valstybės brangtų 25%. Tas sudarytų apie 30 milijonų papildomųjų pajamų per vienerius metus.

ORAS

Numatoma: giedra ir pastovi temperatūra. Saulė teka 5:31, leidžiasi 8:30. Dienos ilgis 14 val. 59 min.

DIENOS KLAUSIMAI

Laimi kovas, bet pralaimės karą. Tiria nacių ir komunistų veiklą. Ką pasakė Kalininas

Japonai Kinijoje laimi mūšius, bet, matyti, pralaimės karą. New York Times korespondentas, kuris šešias savaites padėję tyrė, sako, kad japonai dabar, nelyginant tas žmogus, į liūną patekęs, nuo smarkiau kapstosi tuo gilyn grimsta. Karo dalykų žinovai mano, kad jei japonams ir pavyktų dar prieš žiemą palmti laikiną sostinę Hankow ir Canga miestą, tai vistiek jiems reikėtų apie dviejų milijonų dydžio kariuomenės "užkariuotam" kraštui valdyti, raminti ir tvarkyti. Japonų planus sugadins atkaklus ir ne tikėtas kinų priešinis pasipilimas. Panašus atkaklumas, kaip žinoma, atspindėjo ir vokiečių dantis Čekoslovakijoje. Tas padrasina ir kitas stipnesnes tautas būti tvirtomis dvasia, nes, pasirodo, ginklai ir nuoga jėga šiame pasaulyje dar ne viskas.

New Yorko valstybės šeimininkas paskyrė komisiją nacių ir komunistų sąjūdžiams tirti šioje valstybėje. Komisija apklausinėjo nacių vadą Fritca Kuhną ir komunistų Browderį. Būndu, kuris turįs 94 skyrius, 22 vasarines stovyklas, 4 laikraščius, 60 nuosimintis svarbesnių Amerikos valdininkų esą žydai, bet žydai, sako, šio krašto nepastatė. Jie atvykė tik tada, kai jau buvo kuo pasinaudoti. Gerų žydų, sako, nėra, kaip nėra gerų udu. Kuhną Amerikos piliečių tapęs 1933 metais. Būndu pirminku sykį buvęs į Vokietiją pabėgęs tariamas vokiečių šnipas Griehl.

Idomių dalykų papasakojo ir Browderis. Jis prisipažino, kad Amerikos komunistų partija, tai tarptautinės komunistų partijos, kurios vadovybė yra Maskvoje, dalis. Amerikos partija, sako, gali nepriimti Maskvos nutarimų, bet dar nebuvo tokio atsitikimo. Amerikoni komunistai visados sutikdavę su Maskva. Browderis prisipažino, kad miltininkai Amerikos gyventojų dauguma šiandien nenori nei socializmo, nei komunizmo. Socializmas ir komunizmas Amerikoje, sako, "toli-toli". Bet, Amerikos gyventojus, sako, reikia "ginti nuo fašizmo". Jis prisipažino 1935 metais knygoje "Komunizmas Amerikoje" rašęs: "Amerikos darbininkams privalu masinė organizacija kasdien kovoti prieš kapitalizmą iki Ameriką užvaldyti sovietine valdžia".

Prisipažino jis ir "istorinė tiesa", kad kapitalizmo sistema tegalima pakeisti "smurtingo revoliucija ir kieta proletaro

VIENYBĖ
Established 1886
LITHUANIAN DAILY UNITY
Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840
Published daily except Sundays and Holidays by
Lithuanian Press Corp., Inc.
Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879
Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsienioje:	
Metams	\$7.00
Pusei metų	\$3.75
Trims mėnesiams	\$2.00
Vienam mėnesiui	\$0.90
Jaungintinė Valstybė ir Kanadoje	
Metams	\$5.00
Pusei metų	\$2.75
Trims mėnesiams	\$1.65
Vienam mėnesiui	\$0.75

Redakcija siunčiami straipsniai turi būti paraišyti tik vienoje likto pusėje su autoriaus pavarde ir adresu.
Nesausindoti rankraščiai nesaugojami.
Visais reikalais adresuoti:
Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
A. S. Trečiokas — Prezidentas.
J. Smilgas — Vadovas.
J. Tyliava — Redaktorius.

SPAUDOS APŽVALGA

Kuriam tikėti?

Kažin, kokie lietuviai LAISVĖ skaito? Ar tebemoka jie savo šios Lietuvos atsižėtu sveiku kaimietišku protu galvoti ir teisybę pamatyti?

Tos mintys kyla, pasiskaičius LAISVĖS nr. 126. Pirmame puslapyje dideliemis raidėmis rašomi Browderio (Amerikos komunistų partijos vado) žodžiai: "Komunistų partija neapleidžia savo galutinio tikslo, kuris yra — pilnas socializmas įvykdytas Amerikoje kaip tik socializmas įgys daugumo žmonių paramą." Tos paramos Browderis žada ieškoti demokratišniu balsavimo būdu.

Be to, antrame puslapyje redaktija su pagyrimu cituoja Maskvos PRAVDĄ, kuri pareiškia šią Markso mintį: "Be revoliucinės kovos, be revoliucinės prievartos negalima likviduoti klasių." (Reiškia, negalima įvykdyti socializmo, kuris siekia klases panaikinti).

Taiigi, pirmame puslapyje LAISVĖ šaukia: "Per demokratini frontą į socializmą," o antrame rečia: "be revoliucinės prievartos" socializmo nebus!

Ar LAISVĖS skaitytojai mato šitą minčių nedarnumą?

Darbininkams rojus?

NAUJOJI GADYNĖ pasakoja apie kokį ten "Ašmenską", kuris panorėję pasistūti Sovietijon žmogui darbininkui au-deklo.

Ir, štai, ką patyrė: jei audeklo bus \$10 vertės, tai Sovietų darbininkiškos valdžios mutintinė apkraus ją \$15 muto, o Sovietų darbininkiškas paštas dar paskaitys \$3 persiuntimo lėšą. Reiškia, kas kapitalistų krašte darbininkui kainuoja

SPAUDOS APŽVALGA

Kuriam tikėti?

Kažin, kokie lietuviai LAISVĖ skaito? Ar tebemoka jie savo šios Lietuvos atsižėtu sveiku kaimietišku protu galvoti ir teisybę pamatyti?

Tos mintys kyla, pasiskaičius LAISVĖS nr. 126. Pirmame puslapyje dideliemis raidėmis rašomi Browderio (Amerikos komunistų partijos vado) žodžiai: "Komunistų partija neapleidžia savo galutinio tikslo, kuris yra — pilnas socializmas įvykdytas Amerikoje kaip tik socializmas įgys daugumo žmonių paramą." Tos paramos Browderis žada ieškoti demokratišniu balsavimo būdu.

Be to, antrame puslapyje redaktija su pagyrimu cituoja Maskvos PRAVDĄ, kuri pareiškia šią Markso mintį: "Be revoliucinės kovos, be revoliucinės prievartos negalima likviduoti klasių." (Reiškia, negalima įvykdyti socializmo, kuris siekia klases panaikinti).

Taiigi, pirmame puslapyje LAISVĖ šaukia: "Per demokratini frontą į socializmą," o antrame rečia: "be revoliucinės prievartos" socializmo nebus!

Ar LAISVĖS skaitytojai mato šitą minčių nedarnumą?

Darbininkams rojus?

NAUJOJI GADYNĖ pasakoja apie kokį ten "Ašmenską", kuris panorėję pasistūti Sovietijon žmogui darbininkui au-deklo.

Ir, štai, ką patyrė: jei audeklo bus \$10 vertės, tai Sovietų darbininkiškos valdžios mutintinė apkraus ją \$15 muto, o Sovietų darbininkiškas paštas dar paskaitys \$3 persiuntimo lėšą. Reiškia, kas kapitalistų krašte darbininkui kainuoja

SPAUDOS APŽVALGA

Kuriam tikėti?

Kažin, kokie lietuviai LAISVĖ skaito? Ar tebemoka jie savo šios Lietuvos atsižėtu sveiku kaimietišku protu galvoti ir teisybę pamatyti?

Tos mintys kyla, pasiskaičius LAISVĖS nr. 126. Pirmame puslapyje dideliemis raidėmis rašomi Browderio (Amerikos komunistų partijos vado) žodžiai: "Komunistų partija neapleidžia savo galutinio tikslo, kuris yra — pilnas socializmas įvykdytas Amerikoje kaip tik socializmas įgys daugumo žmonių paramą." Tos paramos Browderis žada ieškoti demokratišniu balsavimo būdu.

Be to, antrame puslapyje redaktija su pagyrimu cituoja Maskvos PRAVDĄ, kuri pareiškia šią Markso mintį: "Be revoliucinės kovos, be revoliucinės prievartos negalima likviduoti klasių." (Reiškia, negalima įvykdyti socializmo, kuris siekia klases panaikinti).

Taiigi, pirmame puslapyje LAISVĖ šaukia: "Per demokratini frontą į socializmą," o antrame rečia: "be revoliucinės prievartos" socializmo nebus!

Ar LAISVĖS skaitytojai mato šitą minčių nedarnumą?

Darbininkams rojus?

NAUJOJI GADYNĖ pasakoja apie kokį ten "Ašmenską", kuris panorėję pasistūti Sovietijon žmogui darbininkui au-deklo.

Ir, štai, ką patyrė: jei audeklo bus \$10 vertės, tai Sovietų darbininkiškos valdžios mutintinė apkraus ją \$15 muto, o Sovietų darbininkiškas paštas dar paskaitys \$3 persiuntimo lėšą. Reiškia, kas kapitalistų krašte darbininkui kainuoja

SPAUDOS APŽVALGA

Kuriam tikėti?

Kažin, kokie lietuviai LAISVĖ skaito? Ar tebemoka jie savo šios Lietuvos atsižėtu sveiku kaimietišku protu galvoti ir teisybę pamatyti?

Tos mintys kyla, pasiskaičius LAISVĖS nr. 126. Pirmame puslapyje dideliemis raidėmis rašomi Browderio (Amerikos komunistų partijos vado) žodžiai: "Komunistų partija neapleidžia savo galutinio tikslo, kuris yra — pilnas socializmas įvykdytas Amerikoje kaip tik socializmas įgys daugumo žmonių paramą." Tos paramos Browderis žada ieškoti demokratišniu balsavimo būdu.

Be to, antrame puslapyje redaktija su pagyrimu cituoja Maskvos PRAVDĄ, kuri pareiškia šią Markso mintį: "Be revoliucinės kovos, be revoliucinės prievartos negalima likviduoti klasių." (Reiškia, negalima įvykdyti socializmo, kuris siekia klases panaikinti).

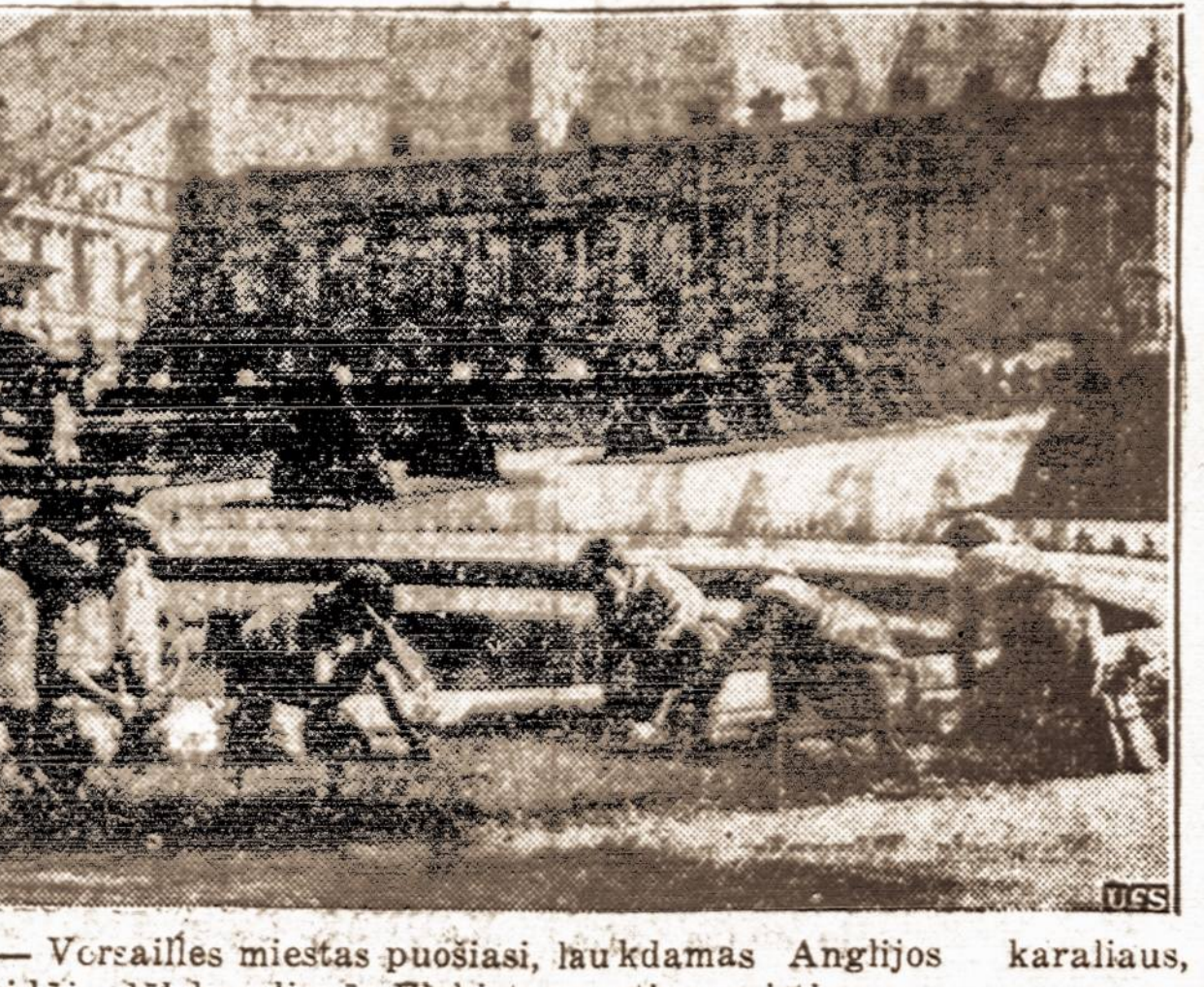
Taiigi, pirmame puslapyje LAISVĖ šaukia: "Per demokratini frontą į socializmą," o antrame rečia: "be revoliucinės prievartos" socializmo nebus!

Ar LAISVĖS skaitytojai mato šitą minčių nedarnumą?

Darbininkams rojus?

NAUJOJI GADYNĖ pasakoja apie kokį ten "Ašmenską", kuris panorėję pasistūti Sovietijon žmogui darbininkui au-deklo.

Ir, štai, ką patyrė: jei audeklo bus \$10 vertės, tai Sovietų darbininkiškos valdžios mutintinė apkraus ją \$15 muto, o Sovietų darbininkiškas paštas dar paskaitys \$3 persiuntimo lėšą. Reiškia, kas kapitalistų krašte darbininkui kainuoja

Karaliaus laukiant. — Versailles miestas puošiasi, laukdamas Anglijos karaliaus, kuris savo kelionę atidėjo dėl karalienės-Elzbietos motinos mirties.

MENININKAS IR VELENĀ

— Velėna, tu esi alkanas — alkanas ir aš, pilvas kurkia, prašo maisto, bet tik paklausk, ar negirdi kaip tų pilvočių išalkusios dvasios prašo sau maisto? Pakalaušk, jų kurkia, kaip ir tavo viduriai. Ha, ha, ha, ar girdi? — Tuomet menininkas pradėdavo beprotiškai kvatoti ir parkitės ant grindų juokdavosi ir juokdavosi kol jo sąmonė atimdavo pamisėlio miegas. Tuomet Velėna, atsigulęs šalia šeimiminko laizydavo jo drėbančias rankas ir kaulėtą veidą.

— Besileidžianti saulė kas vakarą aplankydavo nelaimingojo neaukštą palėpę pro mažą langelį. Ir šį vakarą ji pripildė kambarėlį aukso spindulių.

Šį vakarą menininkas gulėjo vidury grindų, raitydamas ir čiuoždamas grindim, norėdamas pasisilpti nuo šviesos, kuri degino jo kūną ir sukepusias lūpas. Galva trauko, ausyse cypė visokie balsai o akys šokinėjo žali taškai. Pagaliau, vos girdimu balsu pašaukė Velėną, kuris atsigulė prie jo šono ir žiūrėjo į jį liūdnomis akimis. Nelėjo jis ir nesistengė šaukti pagalbos, neš jau seniai suprato, kad niekas jiems nepadės. Supykę žmonės ir vaikai ne kartą surinkę "šalin", apspardė ir nekreipė dėmesio į jo lojimą bei pagalbos prašančius gestus. Be to ir menininkas jam uždrausdavo loti kai jis iš nuovargio ir alkiu sumišdavo.

Velėna buvo išleidžiama į gatvę kasdieną pasišėkoti ko esti po išmatas. Pasisėkdavo jam susirastį kaulų, sudžiūvusios duonos ir šiaip kokių išmatų. Bet vėliausiu laiku Velėna labai nenoromis eidavo maisto ieškoti. Uodegą paspraudęs tarp kojų pavaikščioldavo ir vėl greitai užlėkęs į aukštį, neramiai draskydavo duris.

Kai šiandien grįžo namo, vos užlipęs į aukštį, menininkas krito ant lentomis sukaltos lovos, pasišėkė Velėną ir karštomis rankomis pradėjo jį glostyti ir snukį bučiuoti.

— Mano bituli, mano ištikimasis drauge, — pratarė jį ir netvirtai atsistojes, priėjo prie lango, pažiūrėjo į skaisčiai mėlyną dangų ir atsigrįžęs ėjo į duris, kaip paprastai, Velėnos išleisti lauk, bet nepasiekęs durų, susvyravo ir sunkiai sudribo kambarėlio vidury.

Ilgą laiką Velėna stovėjo prie apalpusio šeimiminko, negalėdamas jam padėti. Kai šis ilgai neatsipeikėjo jis pradėjo nerimauti, pradėjo lakstyti aplink, su snukiu čia prie vieno, čia prie kito šono bandė jį atversti, bet veltui. Prišėkęs prie durų pradėjo jas draskyti ilgais nagais, rankeną su dantim kandžiojo ir prilėkęs prie lango smarkiai lojo, bet niekas negirdėjo, o kad girdėjo, nekreipė į tai dėmesio — buvo pripirpė prie triukšmo ir šunų lojimo.

Nušęs, smarkiai alsuodamas, šuo vėl prilėkęs prie menininko, pauostė veidą ir vėl bandė snukiu išjudinti, prikelti jį, bet jis jau sustingusiomis akimis žiūrėjo į tolimąją beribę...

Saurė, atsiseikindamusi su mažuoju kambarėliu ir ten gulintiu, amžiams užmigusių ta-pytoju, nuskendo tamsiuose gedulo debesiuose. Netrūkus žaibai varstė apsiaukusį dangų, o griautimis iškilmingai giedojo Requiem. Dangus paskendo liūdnume, liejo asaras — krito skalus lietus.

Ant šaligatvio, prie teatro, kur tą dieną šimtą praevių gėrėjosi kreida nupieštu paveikslu, kur be pasigailėjimo buvo žmonių nusigrįsta ir apleista, kai menininkas, išbadėjęs, jiems siūlė, "pigiai vos už alkiejaus ir drėbės kainos", paveikslus — lietus didelias, šaltas lašais plo-vė Velėnos paveikslą, o krektai, atskiesta vandeni, pradėjo tekėti šaligatviu, lyg kraujas — lyg kraujas, kuris tuo metu stingo jo kū-ne ant grindų šalia ta-pytojo.

Lindėjo ir verkė dangus, kam žmonių širdys atsilisios, neturi dvasios kilnumo ir nejaucia vieni kitų vargo...

KIRSTA TIESIAI IŠ PETIES

Ameriko lietuviai tautininkai ir katalikai susilaukė naujų taktininkų, kurie sakosi pa-dėšią Lietuvos nepriklausomybę nuo priešų ginti. Tai komunistai. Šių taktininkų tak-tika nepatinka jų draugams tam bendrame fronte, kurio tiks-las niekinti tautininkus. Lietu-va ir kitus tautiškus reikalus — kaip paprastai, vis kitaip nori galvoti, negu mūsų liaudies dauguma. Kada 1918 metais visi lietuviai sukaikė dirbo ir agitavo už Nepriklausomą Lie-tuvą. NAUJIENOS tiek pat sukaikėsius dirbo už pilką "savęs apsisprendimo" principą. Dabar, kai visi lietuviai sukai-ktė dirba, norėdami tą Nepri-klausomą Lietuvą sustiprinti ir išlaikyti, tai NAUJIENOS tiek pat sukaikėsius dirba už — Lie-tuvos vidaus tvarkos pakeitimą. VILNIES redaktorių, pareišku-sį, kad Lietuvos nepriklausomybės gynimas yra pirmie-lis klausimas, pirmesnis, negu Lie-tuvos vidaus tvarkos keitimas. NAUJIENOS pavadino "Sme-tonos gynėju."

KIRSTA TIESIAI IŠ PETIES

I tai VILNIES redaktoriūs tiesiai iš peties, teisingai, atre-žia:

"Kodėl statymas Lietuvos gynimo pirmaeiliu klausimu tu-ri būtiginimu Smetonos vy-riausybė? Kaip gali Lietuvos gynimas būti priešingas demo-kratijai? Lietuvos gynimas šiuo tarpu svarbesnis, negu vien stojimas už teisę tautai apsi-spremti. Lietuvos gyvenimas dabar reiškia: 1) gynimas silp-nesnės šalies nepriklausomybės nuo užpuolikų, 2) kova prieš agresorius už taikos palaikymą, 3) kova prieš fašistų bloką, ka-ro "kūrejus ir pšieskus silpnesnių kraštų. Demokratinė būdama Lietuva negalėtų pati viena ap-siginti. Aiškėjimas, kad Lie-tuva ir viena, jei būtų demo-kratinė, apsigintų, yra apgau-lė. Primesti man fašistiskumą už tai, kad stojame už Lietuvos gynimą, nežiūrint kad nesutin-kame su jos dabartine valdžia. t: laikyti fašistais visus Lietu-vois gytneju."

Svedų mylimas karalius. — Svedų kraštas iškilmingai minėjo savo karaliaus Gustavo 80 metų amžiaus sukaktį. Valizde matome jį kalbant per šikilms Stockholme. Iš kairės stovi: Suomijos prezidentas Kallio, Norvegijos karalius Haakonas, svedų ka-ralius Gustavas ir Danijos karalius Kristijonas.

LIETUVOS DARBININKAI STATO RUMUS

KAUNAS. — Darbo Rumai Lietuvoje atidavė rangovui statyti savo namus. Sutarta, kad pagal paruoštą projektą, rangovas keturių aukštų rū-mus pastatys už milijoną litų.

Svedų mylimas karalius. — Svedų kraštas iškilmingai minėjo savo karaliaus Gustavo 80 metų amžiaus sukaktį. Valizde matome jį kalbant per šikilms Stockholme. Iš kairės stovi: Suomijos prezidentas Kallio, Norvegijos karalius Haakonas, svedų ka-ralius Gustavas ir Danijos karalius Kristijonas.

ATSISVEIKINIMO PARENGIMAS

PHILADELPHIA, Pa. — Trečiadienį, birželio 29 d., 8 val. vakare, Lietuvių Tautinėje svietainėje, įvyko į Lietuvą išvykstantiems atletams kalbų, baliaus ir šokių pramoga. Atsisveikinimo vakarą surengė Lietuvių Biznierių ir Profesjonalių Sąjūdo, jaunuolių skyrius, vadovaujant p. Petru Svecinskiui. Dalyvavo ir garbingi svečiai, ir patys iškeliaują sportininkai.

Pradėta su kalbomis, kurias vadovavo, perstatydama kalbėtojus adv. C. S. Chelodinas. Kalbėjo: A. Kaniušis, dr. I. Stankus, adv. H. Horan, teisėjas William M. Lewis, teisėjas Eugene V. Alessandroni, Lietuvos pasiuntinys Washingtono Povilas Zadeikas, adv. M. M. Šlikas ir p. Ignas Liepa. Visų kalbos buvo trumpos, bet aiškios ir įdomios.

Po kalbų buvo renkamos aukos sportininkų kelionei į Lietuvą. Po to prasidėjo šokiai, užkandžiai ir vaisės.

Liepos 1 dieną, laivu Gripsholm, iškeliauja į Lietuvą šešių kolonijai atėjai: L. Macionis, W. Dalbukas, W. Sidabras ir J. Nojūnas.

Linkime mūsų jaunuoliams linksmos kelionės, gero pasisekimo Lietuvos Olimpijadoje, ir laimingai grįžti.

Fr. Pukas

Baudas už nusizengimus judėjimui imsi vietoje

KAUNAS. — Vidaus reikalų ministras ir susisiekimo ministras pasirašė taisyklės viešaisiais keliais įstatymui vykdyti. Pagal tas taisykles, policija už mažus nusizengimus judėjimo tvarkai galės baudas dėti ligi 5 lt. ir jas vietoje imti. Taisyklėse suminėti 26 atvejai, kada policija galės dėti baudas. Tos taisyklės pradės veikti nuo š. m. rugsėjo 1 d.

Lietuvaitė lietuvių kinematografe

LOS ANGELES, Cal. — Šiauliškis Pranas Valuškis Los Angeles priemiesčiuose Buena Park ir Bell jau 10 metų, kai laiko kinematografa, talpinančius po 600 žiūrovų, ir neblogai verčiasi. Lankytojų tarpe turi Buena Parke 4 lietuvių ūkininkų šeimas, Belle 16 lietuvių darbininkų šeimų.

Šią savaitę Buena Parke "Valuškis Theatre" pirmuoju paveikslu eina "Viola Mae" — 5 metų amžiaus chigagietė Valerija Sinkiūtė. Man ten lankantis, vos tik pamatė vaikai sukručio, emė ploti ir reikšti džiaugsmo. Graži Viola gyvai aiškiai angliskai šneka su filmų direktoriumi apie tėvus, vaizdžiai padeklamavo porą dalykėlių. Tai pirmasis būsimos artistės pasirodymas garsinėje filmoje.

Visuomis

PADEJO SPORTININKAMS

Adv. Edvardas Schultz, Pittsburchio lietuvių veikėjas, kurio rūpesniu ir pasidaravimu tame mieste sukelta užtekintai pinigų, kad pasiūsti iš ten keturis sportininkus Lietuvos Olimpijados. Schultz yra Amerikoj gimęs-augęs ir tarp kitko yra atletiniu direktoriumi prie garsaus Pittsburgh universiteto.

Lietuvoje birželio 8 d. buvo surengta Pieno savaitė, kurios proga buvo atidaryta pieno paroda, kuri vaizduoja pieno, arba Lietuvos "baltojo aukso", gamybą Lietuvoje. Paroda atidarė min. pirm. kun. Vl. Mironas, dalyvaujant vyriausybės nariams ir skaitlingai visuomenei. Pieno savaitės proga buvo raginama daugiau vartoti pieno gaminių, kurie yra daug naudingesni sveikatai, negu mėsa.

KAUNAS UZTRAUKIA DIDELĘ PASKOLĄ

Nepriklausomoji Lietuva buvo priversta laikinąją sostinę Kauną atsistatyti iš gana skurdaus rusų tvirtovės miesto. Tiesa, Kaunas turėjo tikrai labai gražias apylinkes, ir pats miestas yra gražioji vieta, tarp dviejų upių ir kalnų. Bet pats miestas buvo labai menkos statybos ir išvaizdos. Kai Kaunas buvo pirmą kartą rusų tvirtovė, tai rusų karo valdžia neleido statyti didesnius namus, kaip dviejų aukštų. Neleido ir pramonei kurtis, kad karo metu ji nepatektų į priešų rankas. Todėl miestas neturėjo būtiniausių sąlygų augti ir puoštis. O karo metais dar buvo pusėtinais apgriautas.

Tačiau nepriklausomas Lietuvos laik. sostine, Kaunas emė sparčiai statytis, augti, gražėti. Miesto savivaldybei atsirado daug svarbių uždavinių, nes mieste trūko net reikalingiausių kultūringams miestų įrengimų: nebuvo net vandentiekio, kanalizacijos, tiltų, gatvių grindinių, mokykloms pastatų ir kita. Per dvidešimtmetį Kauno savivaldybė labai daug yra padariusi. Bet dar daug ko ir trūksta.

Norėdama miesto tvarkymą bei pažangą paskatinti, Kauno miesto savivaldybė, nutarė užtraukti 15,000,000 litų paskolą iš 5 procentų. Vyriausybės savo pritarimą jau davė ir net priėmė tam tikrą įstatymą. Paskola bus sunaudota kanalizacijos ir vandentiekio tinklo praplėtimui, mokyklų statyboms, gatvėms ir aikštėms grįsti, rotusei, prekybos halėms ir kitoms statyboms, keltuvams įrengti ir kitiems miesto tvarkymo reikalams.

Lietuvis skautas išvyko į Lietuvą

BALTIMORE, Md. — Birželio 29 d. išvyko į Lietuvą lietuvis skautas Algirdas Dekinis. Jaunuolio išvykimu daugiausia pasidarbo ir rūpinosi dr. A. Želvyas. Alg. Dekinis gerai kalba lietuviškai, susipratęs jaunuolis. Jis atstovaus Baltimorės skautų Lietuvos skautų sąskrydyje, kuris įvyks šią vasarą Lietuvoje.

Mūsų jaunuoliui skautui tenka garbė atstovauti ne tik Amerikos lietuvių skautų vardu, bet ir amerikonių skautų vardu, ir labai galimas dalykas, kad Algirdas Dekinis bus vienintelis lietuvis skautas iš visos Šiaurės Amerikos. Deja, šio jaunuolio kelionė į Lietuvą maža garbė tenka Baltimorės lietuvių visuomenei, kuri nieku nepripisidėjo prie jo kelionės. Kelionės našta krito ant jo tėvelio pačių ir jei tėvelis nebūtų sutikęs finansuoti kelionės išlaidas, tai vargiai šis jaunuolis būtų gavęs progos pamatyti savo tėvų kraštą Lietuvą.

Nors šis jaunuolis netikėtai ir mažai kam žinant apleido šią šalį ir išvyko į tėvų žemę, kurioje mano pabūti apie porą mėnesių, šių eilučių rašytojas reiškia vilties, kad jo grįžimas bus daugiau kam žinantis ir kad broliai skautai, padedant kitiems lietuviams, surengs jam gražias sutiktuves.

P. P. Jaras

RŪPINASI MŪRINE LIETUVA

Per Lietuvos nepriklausomybės 20 metų visose gyvenimo srityse padaryta didelė pažanga. Labai daug padaryta ir statyboje, bet čia dirbta be bendro visam kraštui plano, todėl statybose randama daug trūkumų. Pastaraisiais laikais daug kalbama ir rašoma statybos tobulumo reikalais. Beveik visų nuomonė sutinka, kad Lietuva turi, ne tik miestuose, bet ir sodžiuose, pereiti prie mūrinės statybos. Mūrinės statybos klausimais yra įvykę keletas posėdžių bei pasitarimų, kuriuose dalyvavo statybos žinovai. Pagaliau, jau yra paruoštas net mūrinės statybos tam tikras planas. Tas planas dabar perduotas įvairioms įstaigoms bei užinteresuotiems asmenims svarstyti. Kadangi ir užsienio lietuvių galetų interesus Lietuvos mūrinės statybos klausimais, čia paduodame kai kuriuos to plano samprotavimus.

Apskaičiuota, kad Lietuvoje yra 287,380 ūkių, juose yra apie 1,043,145 trobesiai. Apie 1 mil. trobesių yra medinių, kurių normalus amžius 80 metų. Tačiau dėl įvairių statybos klaidų, blogos trobesių priežiūros ir gaisrų medinių trobesių amžius žymiai sutrumpėja. Kasmet Lietuvos ūkiuose pastatoma apie 18,000 naujų trobesių, iš jų apie 5,000 gyvenamųjų namų, 5,500 tvartų, 4,000 klojimų ir 3,500 svirnų. Jei visi tie trobesiai būtų statomi mūriniais reiktų apie 398 mil. plytų. Pridėjus dar trobesių remontą, kaminių, krosnių, pirtų, džiovyklų statybą, žemės ūkio normaliai mūrinei statybai kasmet reiktų apie 420 mil. plytų. Jei vis dabartinė miestų ir miestelių statyba būtų mūrinė, reiktų dar apie 90 mil. plytų. Bet turint galvoje, kad ateityje miestų statyba padidės, atrodo, miestų statybai bent per sekančius 20 metų reikės apie 130 mil. plytų kasmet. Taigi, sudarys palankias sąlygas mūrinei statybai plėstis, viso krašto statybai reiktų kasmet apie 550 mil. plytų.

Lietuvoje veikia 22 pramonės plytinės su Hofmano pečiūmi ir 285 kaimo plytinės. Metinė plytų gamyba siekia apie 50 mil. plytų. Dabartinė plytų pramonė vos pajėgia patenkinti plytų poreikaliavimą. Plečiantis mūrinei statybai, aišku, veikiančios plytinės reikalingo kiekio plytų nepagamins. Geriausia atveju galetų pagaminti apie 100 mil. plytų, taigi, dar trūktų apie 450 mil. plytų. Už tat pirmiausia tenka susirūpinti plytų gamybos išplėtimu.

Mažose kaimo piytinėse gamybos savikaina brangi, o plytų kokybė nekokia. Šiomis plytinėmis nelengva išsiversti. Dėl šių priežasčių mažos kaimo plytinės plautas mašto plytų gamybai netinka ir šitas plytinių tipas jau atgyvenęs. Ūkiniu atžvilgiu pateisinamos tik stambesnės kaimo plytinės, kurios per metus gali pagaminti iki 1/2 mil. plytų ir kurios patatymas kainuoja apie 10—15 tūkstančių litų. Šio tipo kaimo plytų gamybai išplėsti tinkamiausias ir ilgo patyrimo išbandytos pramonės plytinės su Hofmano pečiūmi arba zigzaginėmis krosninėmis. Šitas plytinių tipas yra tinkamiausias. Plytinės turi būti statomos patogiose susisiekimo atžvilgiu vietose, pirmoje eilėje arčiau geležinkelio ir upių. Geologų tvirtinimu, Lietuvoje gero mo-

lio yra pakankamai. Jau pradėjo tirti esamą plytų pramonę visame krašte. Tyrimų duomenimis galės pasinaudoti įstaiogos ir pavieniai asmens, kurie norės steigti plytines. Plytų gamybos išplėtimą iki 550 mil. būtų galima įgyvendinti per 10 metų. Plytų pramonės kurime turėtų pasireikšti privatinei iniciatyva, prie to darbo prisidedant valstybei ir savivaldybėms. Manoma, kad gyventojams bus pakeliama, jei kiekvienais metais mūrinė statyba augs 10%. Kitaip sakant naujai statomų trobesių kasmet turi būtų 10% daugiau mūrinių. Skaitant, kad šiemet bus tik pasiruosta, mūrinės statybos plano vykdymas prasidės 1939 metais. Kasmet pastatant 10% daugiau mūrinių trobesių, 1948 metais jau būtų visi trobesiai statomi mūriniai. Kol susidėvės visi mediniai trobesiai ir jų vietoje bus pastatyti mūriniai, praeis dar apie 60—80 metų.

Tokiais samprotavimais remiamas planas, pagal kurį dabartinę daugiau medinę Lietuvą norima paversti mūrine. Kaip matome, plano sudarytojai numano šito darbo didumą ir sunkumą, nes numato darbo ištiesiems dešimtmečiams. Atrodo, kad Lietuva turi išteklių ir jėgų pereiti prie mūrinės statybos, tikrai reikia geros organizacijos, kuri šiam darbu tinkamai vadovautų. Be abejo, čia galetų ir užsieniečiai lietuvių gali rasti ir naudingo darbo ir savo sutaupas į pelningas tvirtinimu, Lietuvoje gero mo-

TSB.

BROOKLYN LABOR LYCEUM

SALE IR PARKAS
Vedėjas J. H. HOFMANN,
947-959 Willoughby ave
BROOKLYN, N. Y.

Didelės ir mažos salės baliams, koncertams, vestuvėms ir susirinkimams. Parkas piknikams ir žaidimams.

Didelė moderniška scena—Moderniški įrengimai — Gražūs kambariai
Telefonas T 3842

PHILADELPHIJOS PASTABOS

Vienas lietuvių darbuotojas siūlė surengti pagarbos vakarą seniems lietuvių veteranams, lietuvių darbuotojams.

Gražus sumanymas ir verta jis remti, kada viešai bus paskelbtas tas reikalas. Juk pas mus yra pusėtinais senų veikėjų, kaip tai: A. Užumekis, Jonas V. Grinius, A. Duda, Jurgis Lukoševičius, Jonas Ivanaukas, Ignas Liepa, J. Vidikauskas, K. Dryža. Liet. Muzikos Salės išdininkas ir jo brolis Mažeika ir kiti iš čia suminėtu yra tokių, kurie turi jau po 70 metų ir daugiau.

Kas ir kada jiems už jų darbų fetyvybei galės atmokėti? Tai bent kol gyvi dar esą vietos lietuviai turėtų juos pagerbti, parengiant jiems tinkamą jų pagerbimui vakarą. Tinkamiausia būtų tuo reikalu susirūpinti lietuvių Verslininkų ir

Profesionalių Sąjungai.

Paskutiniu laiku mūsų mieste lankėsi VIENYBES dienraščio atstovas J. Šukys. Netikėtai svetį sutikęs, negalėjau su juo giliau susipažinti. Tik pastebėjau, kad jaunas atstovas yra jaunosios kartos asmuo, atrodė pilnas energijos, drąsos ir tyros lietuvių jaunuoelis. Gaila, kad dėl savo darbo ir nuovargio negalėjau jam nieku padėti.

Atsisveikiant jis pareiškė, kad šiemet VIENYBES dienraštinis turės Philadelphiaje išvažiavimą-pikniką. Rezultatas: VIENYBĖJ piknikas jau paskelbtas, įvyks rugpj. 28 d. Mikołaičio ūkyje.

Todėl, visi VIENYBES mėnėjai, platinkite šią žinią tarp vietos lietuvių, raginkite visus piknikan atvažiuoti.
Z. Jankauskas

VIENYBĖS DIENRAŠČIO MILŽINIŠKAS

PIKNIKAS

14

SEKMADIENY, RUGPIŪČIO 14 D. — AUGUST, 1938

KLASČIAUS CLINTON PARKE

Betts ir Maspeth Avenues,

Maspeth, L. I., N. Y.

Suorganizuota didžiulė įdomi programa
Miss Vienybės 1938 metų rinkimai
Mažų vaikų konkursas (Children's Party)
Dainos — Šokiai — Žaidimai
Sporto varžytinės — Boxing Bout
Ir daug kitų margumynų

DALINAMOS DOVANOS VAIKAMS:

Laimėjimams skiriama 3 dovanos — PILNA HOPE CHEST — kraitis
Gros-du orkestrai. Vienas šokiams, kitas — iliumiuotame ir dekoruotame parke.

ĮŽANGA — 50 CENTŲ. VAIKAMS IKI 10 METŲ — 15 CENTŲ.

Bilietai jau gaunami Vienybės administracijoje ir pas platintojus

VISI MILŽINIŠKĄ VIENYBĖS PIKNIKĄ!

TRU - EMBER COAL Co. (Lietuvių Anglių Kompanija)
Paruoda ir pristato į namus geriausios rūšies anglis ir visoki kitokį kuro.
Patarnavimas greitai.
KADA JUMS PRISTINGA KURO.
TUOJAUS TELEFONUOKITE:
Evergreen 7-1661

Telefonas: Evergreen 7-1661
TRU - EMBER COAL COMPANY
(LIETUVIŲ ANGLIŲ KOMPANIJA)
485 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖ

ISLEISTUVĖS IR SUTIKTUVĖS

KEARNY, N. J. — Birželio 29 d. Lietuvių Politikos Klubo svetainėje įvyko vakarienių sportininkų išleistuvės ir Lietuvos Olimpiadą. Tuomet pat sutiktas naujas jaunas kunigas Antanas Bubas, paskirtas į vietinę Dievo Motinos Sopiungos lietuvių parapiją.

Vakarienė buvo surengta pasubomis todėl ir publikos buvo maža, bet rinktinė.

Vakarienės metu buvo nuostabiai gera nuotaika. Pasakyta kalbų, reiškiant linkėjimus sportininkams ir kun. A. Bubiui.

Vakaras buvo atidarytas dainomis, kurias sudainavo vietiniai bažnytinis choras, vedamas varg. P. Hodelio.

Kalbėjo vietinis klebonas

kun. L. Vaicekauskas, advokatas K. F. Paulauskas, J. Deškevičius, K. Nakrošis, V. Barčiauskas, Kaslauzkiene ir vykstantieji į Lietuvos Olimpiadą P. Jankauskas, A. Liutkus ir T. Sdanevičius.

Pabaigoje kalbėjo lietuviškai ir angliškai kun. A. Bubas.

Dvejais dainavo p-lės Pūpuritė ir Bačenaitė, Paulauskiene ir Kemežytė. Dainos publikai labai patiko. Pijanu lydėjo varg. P. Hodelis. Vakaras užbaigtas Lietuvos Himnu.

Šis vakaras bus neužmirštinas šios kolonijos lietuvių istorijoje, nes tai pirmas įvykis, kad iš šios kolonijos Amerikos lietuvių jaunuoliai išleidžiami į tėvų gimtąją žemelę. Kalbų metu daugelis ašaras braukė.

J. V. Baltrukonis

JONAI GRAŽIAI PAGERBTI

HARRISON ir KEARNY, N. J. — Baltos Lelijos vyrų choras Joninių proga birželio 15 dieną gražiai pasveikino Jonus per radiją iš stoties WHOM per lietuvių pusvalandį. Taip pat ir privačiai buvo pasveikinti Jonai.

J. Stasiulionis, J. Tumas, J. Giraitis surengė chorui padėkos vakarienę. Tą vakarą choras turėjo savo dainų pamoką. Po repetitijų visi buvo pakviesti vakarienės.

Choro pirm. M. Stasiulionis pasakė gražią kalbą ir choras sudainavo keletą gražių dainų. Trejetu dainavo J. Tumas, J. Giraitis ir J. Stasiulionis. Vienas dainavo A. Norvaisis.

Vakaras visiems patiko. Daug sveikinimų pareiškta Jonams. Vakaro nuotaika buvo linksma ir maloni.

Jonas Salaputra

SIUVEJŲ GEGUŽINĖ

Lietuvių siuvėjų ACWA 54-jo skyriaus (lokalo) gegužinė įvyks liepos 16 d. Dexter parke.

Visi šio skyriaus nariai ir jų draugai prašomi atsilankyti ir linksmai laiką praleisti. Pastatymas visiems užtikrinamas.

Gegužinės komiteto sekr. Ch. Kundrotis

SAUGUMO ŠAUKLYS

Atostogų laikas visada yra didžiausių pavojų laikotarpis. Kasmet vasaros atostogų metu ištinka daugiausia nelaimių. Taip pat ir vaikų daugiausia žūna dėl automobilių kaip tik liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Pernai didžiajame New York'e žuvo 143 vaikai ligi 16 metų amžiaus ir daugiau kaip 8,000 jų buvo sužeista automobilių nelaimėse.

Parkai, žaidimų bei poilsio aikštės skirtos saugiam vaikų žaidimui. Todėl tėvai turi siūsti savo vaikus į tas vietas. Bet kuris policininkas mielai nurodys arčiausią žaidimų aikštę vaikams, kurie apylinkės nepažįsta. Parkus ir tas aikštes tvarko ir prižiūri patyrę prievaizdos, kurie duoda ir pamokymų žaidimams.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais bus atidarytos mokyklų žaidimo aikštės. Jei vaikai tose vietose žais, labai žymiai sumažės nelaimės.

Tad visi bendradarbiaukime šiais mėnesiais ir pasirūpinkime, kad šią vasarą sumažėtų visokių nelaimių dėl automobilių. Tuomet ir mūsų namai bus linksmi.

K.

Jeigu norite atsiūti savo gimines iš Lietuvos, užsakykite Vienybės Travel Bureau, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Darbo partijos lietuvių skyriaus susirinkimas

Siuo pranešam, kad Amerikos darbo partijos lietuvių skyriaus narių mėnesinis susirinkimas įvyks šį penktadienį liepos 8 d. Amerikos Lietuvių Pilietybių Klube, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Pradžia 7:30 val. vak.

Visi nariai prašomi dalyvauti šiame susirinkime, nes bus svarstomi labai svarbūs reikalai.

Sekr. A. Linkus, Jr.

IEŠKO KAMBARIO

REIKALINGAS kambarys su visais baldais mažai lietuvių šeimai — moteris ir 3 metų vaikas. Sužinoti VIENYBĖS administracijoje (155-6)

BIRUTES EV. 7-4074 GELIŲ DARŽAS

Daro visus gelius rinkinius ir vestuvėms bukietus Savininkas B. VYZAS (WISE) Perimtas nuo Stelmoko 460 GRAND ST. Brooklyn, N. Y. Šalia Republic teatro

NAUJA SVARI VIETA

Restaurant, Bar & Grill 411 GRAND STREET, Brooklyn, N. Y. Sav. Vincas Vyšniauskas Visokių vietinių ir importuotų gėrimų Degtinė—Vynas—Alus Visoki Užkandžiai

Jeigu turite Lietuvoj giminių, kurie domisi Amerikos lietuvių gyvenimu, užprenumeruokite jiems Vienybės dienraštį.

Puikias vestuves prisiminus

Praėjusį šeštadienį, liepos 2 d. apsidė Paulina Šlikaitė ir Albertas Norter'is. Vestuvių pokylis įvyko viename iš gražiausių New Yorko apylinkėje viesbučių Half Moon Hotel, Coney Island.

Vestuvėmis rūpinosi jaunosios tėvai: motina Jankuviene (buv. Šlikienė) ir patėvis K. Jankus. Ir iš tikro, pokylis liko labai patenkinti visi svečiai ir giminės.

Po puikių pietų, visi gurkšnojo leduotus gėrimus ir linksminosi. Kas norėjo šokti, galėjo prisisukti prie puikaus viesbučio orkestro muzikos.

Po puikios puotos nuosir-

džioje tarpusavio meilėje jaunavedžiai pradėjo pirmuosius vedybinio gyvenimo žingsnius. Geriausi lenkėjimai jaunavedžiams, kad jie savo maloniai gyvenime susilauktų ko mažiausia tamsių valandų ir kad laimės taurę nebūtų išgerta.

Andrius

MIRĖ

Jonas Šimaitis, 52 metų amžiaus, gyvenęs 312 Milford Str., Brooklyn, N. Y., mirė liepos 5 dieną šv. Antano ligoninėje, Woodhaven, L. I. Kūnas pašarvotas J. Garšvos koplyčioje.

Laidotuvės įvyks šiandien, liepos 8 d. iš Angelių Karalienės bažnyčios į šv. Jono kapines.

Clement Voketaitis ADVOKATAS

50 COURT STREET, Brooklyn, N. Y. Tel.: Triangle 5-3622

168 GRAND STREET, Tel.: Evergreen 8-7179

Dr. H. MENDLOWITZ

Perkeli savo Williamsburgo ofisą i 522 BEDFORD AVE netoli Taylor St. BROOKLYN, N. Y. Tel. Evergreen 7-1312 PRIEMIMO VALANDOS: nuo 1 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 v. vak. iki 8 vak. FLATBUSH OFISAS: 2220 Avenue J

Amerikos Legijono ižeidimas. — Northwestern universiteto profesorius Gellerman'as, dešinėje, siūlė neleisti Amerikos mokytojų sąjungos suvažiavime kalbėti Amerikos Legijono vyrų vadui D. J. Doherty'ui, New Yorke. Netgi dviem atvejais jam nebuvo leista kalbėti, pasiūkinant, kad Amerikos Legijonas nėra fašistinė organizacija.

REIKALAUJA PATARNAUTOJŲ VALGYKLOSE

New York'e yra labai daug valgyklų bei užkandinių. Kiekviename bloke (kvartale) pastatoma vidutiniškai beveik po dvi valgyklas ar užkandines.

VIENYBĖS redakcija patyrė keliose darbininkų bei tarnautojų sandymo įstaigose, kad pastaruoju laiku valgykloms reikia gana daug patarnautojų (merginų).

Kol naujokės įpras gerai ir mandagiai patarnauti arba eiti kasininkės pareigas, joms moka po 8 dolerius savaitėje. Paskiau atlyginimas keliamas.

Bedarbės lietuviuotės, norinčios gauti tarnybą, turėtų pasisukti tarp tarnautojų sandos įstaigų (employment agencies) ir susirasti darbą.

Remkite tuos, kurie remia jūsų laikraštį.

DIDELIS DEGTINĖS NUPIGINIMAS LIETUVIŠKAME MONOPOLYJE

MINT SPRINGS, 15 mėnesių senumo, 90 proof Glenmore Kentucky degtinė. Reguliarė kaina \$1.90 kvortai, pas mus **\$1.53**

TWO NATURALS, 12 mėnesių senumo, 90 proof Glenmore Kentucky degtinė. Reguliarė kaina \$1.90 kvortai, pas mus **\$1.47**

Vestuvėms, krikštynoms arba surprise party, imant visą "case", 12 bonkų už
MINT SPRINGS \$16.50
TWO NATURALS \$15.50

Ši nupiginta kaina ilgai nebus, norėdami jos gauti, užsisakykite dabar. Galite užsakyms duoti telefonu

REPUBLIC LIQUOR STORE
415-17 Keap Street, arti Grand Street
prie pat Republic Teatro durų
X. STRUMSKIS, savininkas

DARIAUS IR GIRĖNO GARBINGO ŽYGIŲ 5 METŲ SUKAKTUVĖS

SPARNUOTI LIETUVIAI

DARIUS IR GIRĖNAS

skraidymų planai ir daugybė fotografijų. Knyga su gražiais tvirtais viršeliais sudaro 400 puslapių.

Kaina **\$1.50** Siunčiant paštu **\$1.65**
Reikalaukite: VIENYBĖ.
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Kiekvienas lietuvis turi arčiau pažinti šiuos didvyrius, kurie pirmi iš lietuvių perskrido Atlanto vandenyną ir tragiškai žuvo netoli Lietuvos.

Šioje P. JURGELOS knygoje plačiai aprašytas Dariaus ir Girėno gyvenimas, skraidymai, žygiai, rengimasis didžiausiajam žygiui ir skridimas per Atlanto vandenyną. Išsiskinta jų žygio reikšmė lietuvių tautai ir aviacijai. Paskelbtos kitataučių ir žymiųjų lietuvių nuomonės apie jų nuopelnus. Pridėti jų skraidymų planai ir daugybė fotografijų. Knyga su gražiais tvirtais viršeliais sudaro 400 puslapių.

"GARSAS" BAKERY

A. Srapskis, savininkas Tel. Evergreen 8-7027
PIRMOS RUSIŠKOS LIETUVIŠKA DUONA 64-66-68 So. 2nd Street Brooklyn, N. Y.
Kepa visokias Duonas ir Pyragaičius VEŽA KRAUTUVĖMS. SIUNČIA PASTŲ IR EKSPRESU

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MATTHEW P. BALLAS (BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS (ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

A. VALANTIEJUS
54-41-72nd St., Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. NEWton 9-4464

BARRY P. SHALINS (SALINSKAS)
84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. Virginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
Tel. Evergreen 8-9770

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

SKAITYKITE VIENYBĖ

TARZANAS UGNYJE

9. Tarzanas labai nustebė, matydamas, kad baltasis karininkas ir jo vietiniai kareiviai tokie nedraugiški. Kapitonas d'Albertas pareiškė Tarzanui: "Mums yra pranešta, kad tu esi agitatorius ir rengi sukilimą prieš šios šalies teisėtą vyriausybę. Tu turi tuojau išeiti iš šios šalies. Aš liepiu!"

Tarzanas suprato, kad čia Abdul Kebo pinklės, bet nebąndė aiškintis. Juk daug lengviau išeiti iš šios apylinkės, negu aiškintis viršininkams. Afrika plati. Viskas būtų baigėsi gerai, bet netikėtai išėjo iš girios Dikas su Doku, pasirėdę taip, kaip ir Tarzanas. Tas labai nustebino kapitoną d'Albertą.

Kas tie vaikai? pamanė kapitonas d'Albertas. Kodėl jie irgi pasirėdę ir apsiginklavę lyg laukiniai, patys būdami balti ir matyti civilizuoti? Kas gi pagaliau šis vyras, kurį seka šie jauni vaikėžai? Gal jis koks piktadaris, pagrobes europiečių vaikus, kuriuos bando padaryti laukiniais?

Kapitonui d'Albertui pradėjo rodytis, kad šis nežinomas didelis baltasis bus tikrai koks žmogvagis, atsigabens vaikūnus į Afriką, kur juos laikys, kol gaus išpirkimą. Čia reikalingas rimtas ir reikalingas nuodugnaus ištyrimo. Dėl to kapitonas griežtai sukomandavo kareiviams: "Suimkite jį!"

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame Vienybės numeryje